

Metody badań ilościowych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metody badań ilościowych
Kod przedmiotu	14.2-WP-SOCP-MBI
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Socjologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	3
Liczba punktów ECTS do zdobycia	6
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Krzysztof Lisowski

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Intencją prowadzącego jest zapoznanie studentów z wiedzą z zakresu metod ilościowych, wskazanie wad i zalet poszczególnych metod badawczych stosowanych w socjologii, przekazanie wiedzy o warunkach stosowania określonych metod ilościowych. Celem jest przyswojenie przez studentów wiedzy o strukturze procesu badawczego i takich technikach jak: badania ankietowe, wywiady kwestionariuszowe, badania panelowe, badania porównawcze; poznanie zasad tworzenia narzędzi badawczych, dobierania prób, stosowania procedur terenowych, przygotowania zbiorów danych.

Celem ćwiczeń jest przygotowanie projektu badawczego przez studentów w oparciu o wiedzę źródłową. Zadaniem prowadzącego jest zapoznanie studentów z zasadami formułowania problemów badawczych, stawiania hipotez, doboru odpowiednich zmiennych i ich wskaźników. Zadaniem studentów jest przygotowanie własnego projektu badań ilościowych (konceptualizacja problematyki badawczej jej eksplikacja, definicja populacji, dobór próby, wybór technik i skonstruowanie narzędzi badawczych).

Wymagania wstępne

Zakres tematyczny

Wykłady

1. Socjologia jako nauka empiryczna. Badania ilościowe i jakościowe - podstawowe różnice
2. Etapy procesu badawczego w badaniach ilościowych
3. Typy badań ilościowych – przekrojowe, podłużne, panelowe
4. Techniki badań ilościowych – ankiety (audytoryjne, telefoniczne CATI, rozdawane); wywiady kwestionariuszowe, PAPI, CAPI, CAWI)
5. Problem pomiaru - od pytań badawczych do pytań kwestionariuszowych. Operacjonalizacja i konceptualizacja zmiennych, zasady doboru wskaźników
6. Kwestionariusz jako podstawowe narzędzie badań ilościowych – struktura i zasady konstruowania kwestionariuszy
7. Rodzaje pytań kwestionariuszowych, zasady formułowania pytań kwestionariuszowych
8. Błędy pytań kwestionariuszowych
9. Budowa indeksów, skal pomiarowych, typologii.
10. Problem reprezentatywności badań ilościowych – dobór prób badawczych.
11. Procedury terenowe badań ilościowych – przykład Europejskiego Sondażu Społecznego i Lubuskiego Sondażu Społecznego
12. Opracowanie materiału empirycznego. Podstawowe zasady przygotowania bazy danych.

Ćwiczenia

1. 1. Założenia do przygotowania ilościowego projektu badawczego (omówienie struktury projektu)
2. 2. Formułowanie problemów badawczych – naukowe i społeczne przesłanki.
3. Problem, hipoteza, zmienne, wskaźniki, przykłady operacjonalizacji w badaniach ilościowych
4. Wstępna prezentacja koncepcji badawczych studentów
5. Przygotowanie narzędzi badawczych - konstrukcja kwestionariusza (struktura tematyczna, logiczna)
6. Pytania kwestionariuszowe - zasady poprawnego formułowania różnych typów pytań kwestionariuszowych (otwarte, zamknięte, półotwarte, tabelaryczne, skale, dyferencjał semantyczny).
7. Wady pytań kwestionariuszowych (wady strukturalne, wady niedostosowania, pytania trudne i drażliwe, pytania sugerujące)
8. Jak działa kwestionariusz, forma pytania i jego umiejscowienie w kwestionariuszu jako źródło zmienności odpowiedzi ankietowych
9. Społeczne uwarunkowania sytuacji wywiadu kwestionariuszowego (wpływ i efekt ankierski, wpływ osób trzecich, odpowiedzi „trudno powiedzieć”, odmowy

- udzielenia wywiadu)
- 10. Przygotowanie założeń do próby badawczej
- 11. Zasady prowadzenia wywiadu kwestionariuszowego (aranżacja, odczytywanie pytań, zapisywanie odpowiedzi, motywowanie respondentów)
- 12. Badania pilotażowe
- 13. Etyka prowadzenia badań społecznych (ustawa o ochronie danych osobowych, kodeks ESOMAR, program PKJPA)
- 14. Omówienie przygotowanych przez studentów projektów badawczych. Zaliczenie przedmiotu.

Metody kształcenia

wykład konwencjonalny, prezentacja w Power Point, praca z książką, praca z dokumentem źródłowym, praca w grupach, klasyczna metoda problemowa, dyskusja, ćwiczenia

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Potrafi zaplanować i zrealizować badanie społeczne przy użyciu podstawowych ilościowych metod i technik badań socjologicznych.	K_U12	przygotowanie projektu	Ćwiczenia
Student wie jak zaplanować i zrealizować proste ilościowe badanie empiryczne, wie, jak przygotować bazę danych do analiz ilościowych.	K_W17	- aktywność w trakcie zajęć - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	- Wykład - Ćwiczenia
Student zna podstawowe metody i techniki ilościowych badań społecznych oraz wie jak je dobrać w celu rozwiązywania prostych problemów badawczych; wie, jakie problemy bardziej nadają się do rozwiązywania za pomocą metod ilościowych.	K_W15	- aktywność w trakcie zajęć - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne - przygotowanie projektu	- Wykład - Ćwiczenia
Student rozumie na czym polega specyfika analizy socjologicznej i specyfika analizy danych ilościowych.	K_W16	- aktywność w trakcie zajęć - egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	- Wykład - Ćwiczenia
Potrafi dobrać odpowiednie metody ilościowe i odpowiednie techniki badawcze w celu przeprowadzenia analizy wybranego problemu społecznego, potrafi sformułować problem badawczy, potrafi postawić hipotezy i zopercjonalizować zmienne przez dobór odpowiednich wskaźników.	K_U11	przygotowanie projektu	Ćwiczenia
Szanuje godność osób uczestniczących w procesie badawczym (respondentów, informatorów, rozmówców i innych uczestników tego procesu).	K_K09	przygotowanie projektu	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Zaliczenie wykładu

Forma zaliczenia wykładu	Uwagi
Zaliczenie na ocenę.	Tak
Egzamin pisemny	W formie pytań otwartych i zamkniętych (test). Minimalny próg wymagań uzyskanie 50% punktów z pracy pisemnej.
Zakres materiału dotyczący egzaminu.	Zgodnie z przedstawionym na pierwszych zajęciach Sylabusem (wykład).
Zasady uzyskania oceny końcowej z wykładu.	Ocena z wykładu to ocena z egzaminu pisemnego.

Zaliczenie ćwiczeń

Forma zaliczenia ćwiczeń	Uwagi
Zaliczenie na ocenę	Tak
Przygotowanie projektu w formie pisemnej.	Zgodność z tematem, poprawna struktura pracy, język, rzetelność, samodzielność wykonania pracy, odpowiedni dobór literatury przedmiotu. Poprawny sposób prezentacji, umiejętność udzielenia odpowiedzi na pytania dotyczące prezentowanego materiału.
Aktywność podczas zajęć.	Merytoryczne przygotowanie, umiejętność podania przykładów, umiejętność wykorzystania omawianych tekstów.
Zasady uzyskania oceny końcowej z ćwiczeń.	Zasady uzyskania oceny końcowej z ćwiczeń 70% projekt, 30% aktywność na ćwiczeniach.

Ocena końcowa z przedmiotu*

Oceny brane pod uwagę w przypadku oceny końcowej	UWAGI:
Wykład + ćwiczenia kończące się uzyskaniem oceny.	Warunkiem uzyskania pozytywnej oceny końcowej jest uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń i wykładu (3.0-5.0).
Zasady uzyskania oceny końcowej .	Ocena końcowa stanowi średnią arytmetyczną ocen z ćwiczeń i wykładu*.

Literatura podstawowa

1. Babbie Earl (2003), Badania społeczne w praktyce, PWN, Warszawa
2. Oppenheim. A.N. (2004), Kwestionariusze, wywiady, pomiary postaw, Zysk o S-ka, Poznań
3. Sułek A., (2002), Ogród metodologii socjologicznej, Scholar, Warszawa
4. Szreder M., (2004), Metody i techniki sondażowych badań opinii, PWE, Warszawa
5. Lutyński J. (2000), Metody badań społecznych. Wybrane zagadnienia. Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź.
6. Badania empiryczne w socjologii, red. M.Malikowski, M. Niezgoda, tom 2, (1997), Tyczyn
7. Lutyńska Krystyna, (1993) Surveye w Polsce. Spojrzenie socjologiczno – antropologiczne, IFiS PAN, Warszawa,
8. Frankfort - Nachmias Ch. i Nachmias D. (2001), Metody badawcze w socjologii, Zysk i S-ka, Poznań
9. Gruszczyński L. A., (1999), Kwestionariusze w socjologii. Budowa narzędzi do badań surveyowych, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice
10. Sułek A., (2001), Sondaż polski, IFiS PAN, Warszawa
11. Sztabiński P.B., Sztabiński F., Sawiński Z. [red.], (2005), Fieldwork jest sztuką, IFiS PAN, Warszawa
12. Sztabiński P. B., Ankieterzy i ich respondenci. Od kogo zależą wyniki badań ankietowych, IFiS PAN, Warszawa.

Literatura uzupełniająca

1. Churchill G.A. (2002), Badania marketingowe. Podstawy metodologiczne, PWN Warszawa
2. Sztabiński P.B., Sztabiński F., Sawiński Z. [red.], (2004), Nowe podejścia badawcze w naukach społecznych, IFiS PAN, Warszawa
3. Leszkowicz-Baczyńska Ż., Szaban D., (red.), (2012), Lubuszenie w pierwszej dekadzie XXI wieku. Portret socjologiczny, Zielona Góra

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Dorota Szaban, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 21-04-2017 13:39)